

Γρηγόρης Αυξεντίου Κυριακή 3 Μαρτίου 1957.

Ήταν 28 χρόνων ...

Γρηγόρης Αυξεντίου

Κυριακή 3 Μαρτίου 1957. Ήταν 28 χρόνων...

Ο θρυλικός τομεάρχης της ΕΟΚΑ, ο αϊτός του Μαχαιρά. Από την κατεχόμενη σήμερα Λύση της επαρχίας Αμμοχώστου. Από τα εφηβικά του χρόνια, εκδηλώνει με τη μαθητική του δράση την παθολογική του αγάπη προς την Ελλάδα, αφήνοντας να διαφανεί από τότε τι θα επακολουθούσε.

Στα **21** του, βρίσκεται στην Αθήνα και δίνει εξετάσεις στη σχολή Ευελπίδων, χωρίς επιτυχία. Μπαίνει τότε, στη σχολή εφέδρων αξιωματικών της Κορίνθου, αποφοιτεί και υπηρετεί ως ανθυπολοχαγός στα ελληνοβουλγαρικά σύνορα. Το 1952, γυρίζει πίσω στο νησί. Μυείται στην ΕΟΚΑ και με το ξέσπασμα του αγώνα, παίρνει τα όπλα από τους πρώτους.

Την **1η Απριλίου 1955**, επιτίθεται με ομάδα κρούσης, στις πετρελαιοαποθήκες της αγγλικής βάσης Δεκέλειας. Συνεχίζει την ένοπλη δράση του, γινόμενος το δεξί χέρι του Γ.Γρίβα – Διγενή. Διωκόμενος από τους Άγγλους, κρύβεται σε βουνά και μοναστήρια. Σ' ένα από αυτά, την **Αχειροποίητο** (στην περιοχή του

Πενταδάκτυλου), νυμφεύεται κάτω από μυθιστορηματικές συνθήκες την ως τότε μνηστή του **Βασιλεία Παναγή**, τον Ιούνιο του 1955. Χτυπά διαρκώς αγγλικούς στόχους στις βορινές, αλλά και τις νότιες πλαγιές του Πενταδακτύλου.

Οι μάχες διαδέχονται η μια την άλλη: **Αγύρτα, Λάπηθος, Πεδουλάς, Δευτερά**. Στη **μάχη των Σπηλιών**, στις **11 Δεκεμβρίου 1955**, οι Άγγλοι άφησαν πολλούς νεκρούς και τραυματίες. Πολλά και τα κουφάρια που οι αποικιοκράτες αναγκάστηκαν να μετρήσουν στα Χανδριά, το Μάρτιο του 1956. Εκεί έπεσε ένας από τους καλύτερους πολεμιστές του Αυξεντίου, ο **Χρήστος Τσιάρτας**.

Το Πάσχα του 1956 βρίσκει τον ήρωα ν' αναρρώνει στο ιστορικό (ιδρύθηκε το 1148) μοναστήρι του **Μαχαιρά**, μετά από εγχείρηση. Εκεί συνέβη και το πρωτοφανές της εμφάνισής του ενώπιον των διωκτών του, όταν πάνω από 100 Άγγλοι αξιωματικοί και στρατιώτες έζωσαν το μοναστήρι. **Μεταμφιεσμένος σε καλόγερο**, με γενειάδα και ράσο, ο Γρηγόρης Αυξεντίου παρουσιάστηκε και συστήθηκε στον Άγγλο επικεφαλής αξιωματικό ως ο «**πάτερ-Χρύσανθος**».

Στις 31 Δεκεμβρίου του **1956**, παραμονή Πρωτοχρονιάς, κυκλώνεται μαζί με τα παλικάρια του στο χωριό **Ζωοπηγή** και ακο-

λουθεί σφοδρή σύγκρουση. Ο Αυξεντίου τραυματίζεται, αλλά διαφεύγει, αφήνει όμως νεκρό πίσω, τον συναγωνιστή του **Μάκη Γεωργάλλα**. Την **1η Μαρτίου του 1957**, οι Άγγλοι ξαναεισβάλλουν στο μοναστήρι του Μαχαιρά. Υποβάλουν σ' εξαντλητική ανάκριση τον αγωγιάτη της Μονής και τον αναγκάζουν ν' αποκαλύψει ότι ο Αυξεντίου έχει κατασκευάσει καταφύγιο – κρύπτη ένα χιλιόμετρο πιο κάτω. Έτσι οι Άγγλοι, με ισχυρές δυνάμεις, οδηγούνται στο κρησφύγετο και το περικυκλώνουν.

Ο άνδρας, θρύλος της ΕΟΚΑ, προαισθανόμενος το τέλος, διατάζει τους 4 μαχητές του να βγουν έξω και να παραδοθούν. Εκείνοι αρνούνται: **Οι στιγμές είναι δραματικές**. Ο Γρηγόρης Αυξεντίου ξαναπροστάζει: **«εβγάτε έξω»**. Υπακούουν και μένει μόνος του. Ακολουθεί τιτανομαχία. Ένας Έλληνας μέσα σε μια σπηλιά, αμύνεται ηρωικά εναντίον ενός σχεδόν συντάγματος πεζικού με βαρύ οπλισμό. Οι Άγγλοι αρχίζουν να μετρούν νεκρούς. Ρίχνουν χειροβομβίδες και τραυματίζουν το παλικάρι. Στέλνουν τον **Αυγουστή Ευσταθίου** για να τον μεταπείσει και εκείνος αποφασίζει να μείνει μέσα και να πεθάνει πλάι στον αρχηγό του. Στις εκκλήσεις των Άγγλων να παραδοθεί, Γρηγόρης Αυξεντίου απαντά: **«Μολών λαβέ»**. Και ο Λεωνίδας ανασταινόταν πάνω στα βουνά της μαρτυρικής Κύπρου...

Περνούν δέκα ώρες. Οι σφαίρες πέφτουν σαν χαλάζι. Πάνω από 40 οι νεκροί Άγγλοι. **Βρέχουν την περιοχή του σπηλαίου με βενζίνη και βάζουν φωτιά**. Κόλαση πυρός. Ο Ευσταθίου επιχειρεί έξοδο και συλλαμβάνεται. Οι εμπρηστικές βόμβες των μισελλήνων του Λονδίνου, λαμπαδιάζουν τα πάντα. Έτσι, καιόμενος σαν λαμπάδα, έπεσε ο Γρηγόρης Αυξεντίου, άμορφη μάζα από καμένη σάρκα, πυροβολώντας ως το τέλος, **Κυριακή 3 Μαρτίου 1957. Ήταν 28 χρονών...**

**Γρηγόρης Αυξεντίου
ο Αθάνατος αϊτός του Μαχαιρά**

Όταν ξημέρωσε η 3η Μαρτίου: **Ξημερώνει Κυριακή, 3 Μαρτίου 1957. Η συμφορά αλλά και η δόξα.**

Ο αλογιάτης του μοναστηρίου Πέτρος, άνθρωπος αγράμματος, ύστερα από βασανιστήρια οδηγεί τους Άγγλους στο κρησφύγετο. Οι Άγγλοι καλούν τους αντάρτες ονομαστικά να βγουν έξω. Ο Αυξεντίου διέταξε τους συντρόφους του να εξέλθουν από το κρησφύγετο.

Εγώ - τους είπε – θα πολεμήσω και θα πεθάνω. Πρέπει να πεθάνω. Επανάλαβε το πρέπει να πεθάνω τέσσερις φορές και κάθε φορά που το επαναλάμβανε φωτιζόταν το πρόσωπο του περισσότερο από μια λάμψη υπερκόσμια και ακτινοβόλα.

Οι Άγγλοι ουρλιάζουν και καλούν τον Αυξεντίου να βγει έξω. Ο Άγγλος δεκανέας Μαράιν πήγε στην είσοδο και τον κάλεσε να παραδοθεί. Μα ριπή ακούστηκε και ο Άγγλος σωριάστηκε κάτω. Ένας Άγγλος αξιωματικός έρριψε μια χειροβομβίδα στο κρησφύγετο που εξερράγηκε χωρίς αποτέλεσμα. Συνεχίζουν να καλούν τον Αυξεντίου να βγει. Ένας από τους συντρόφους του, ο **Αυγουστής** Ευσταθίου, στράφηκε στους Άγγλους και τους είπε:

Αφού τον σκοτώσατε τι φωνάζετε. Τότε ένας Άγγλος τον σπρώχνει στο κρησφύγετο να βγάλει το νεκρό Αυξεντίου. Ο Αυγουστής σύρεται στο κρησφύγετο, μπαίνει μέσα και φωνάζει στα αγγλικά: **Come on, we are two now.** Ελάτε, τώρα είμαστε δυο.

Άρχισε η μάχη με διακοπές. Δυο σφοδρότατες επιθέσεις με καταιγιστικά πυρά των όπλων που διέθεταν αποκρούστηκαν. Η άμυνα ήταν αποτελεσματική. Οι δυο μαχητές προετοιμάζονταν να πραγματοποιήσουν έξοδο. Ρίχνουν τη μοναδική καπνογόνο χειροβομβίδα και με τη κάλυψη του Αυγουστή, που θα προπορευόταν να γίνει η έξοδος. Η καπνογόνος βόμβα γέμισε το γύρο χώρο πυκνό καπνό, αλλά το αυτόματο του Αυγουστή **δεν λειτούργησε** και τα αποτελέσματα της βόμβας διαλύθηκαν. Ακολούθησαν **οκτώ ολόκληρες ώρες μάχη.** Οι Άγγλοι λυσσασμένοι από την ανέλπιστη

αντίσταση των ηρωικών παλικαριών και βιαζόμενοι να τελειώσουν πριν από τη νύκτα αποφάσισαν να τους κάψουν ζωντανούς. Περιέλουσαν το κρησφύγετο με βενζίνη.

Ο Αυγουστής διηγείται:

Ένα υγρό άρχισε να κατακλύζει το κρησφύγετο, γρήγορα δε η μυρωδιά της βενζίνης μας αποκάλυψε τις τελευταίες τραγικές στιγμές της ζωής μας. **Είναι βενζίνα Μάστρε μου, του είπα. Θα μας κάψουν ζωντανούς.** Δεν πρόλαβα να τελειώσω τη φράση μου και τρεις εμπρηστικές βόμβες μετέβαλαν το κρησφύγετο σε φλεγόμενο καμίνι. Βρισκόμουν στην είσοδο του κρησφύγετου γονατιστός. Οι φλόγες κάλυψαν τα μαλλιά μου και το δεξί μέρος του προσώπου μου. Ο μάστρος βρισκόταν στο βάθος του κρησφύγετου, ανάμεσα στις φλόγες που τον είχαν ζωσμένο από παντού. Στην απελπιστική εκείνη στιγμή **η όψη του ήταν ήρεμη και γαλήνια**, χωρίς να υποστεί καμία κάμψη. **Με το ίδιο ατάραχο και αποφασιστικό ύψος και με πολλή στοργή και αγάπη, μόλις τον κοίταξα τρομαγμένος άκουσα από το στόμα του τα τελευταία λόγια** που δεν ήταν άλλα από την τόσο αγαπημένη από μένα φράση, που πάντοτε υπήρξε για μένα κουράγιο και έμπνευση.

“Μη φοβάσαι Ματρόζο, μη φοβάσαι”.

Μέσα σ’ εκείνη την κόλαση φωτιάς ο Ευσταθίου γλίστρησε αθέατος λίγα μέτρα πιο κάτω. Ανακαλύπτεται από τους Άγγλους του ζητούν επίμονα τον Αυξεντίου. Που είναι ο Αυξεντίου;

- Έκρουσε εκεί μέσα, τους απάντησα και έδειξα το κρησφύγετο.

- Είσαι ψεύτης, τονίζει θυμωμένα ο Άγγλος αξιωματικός.

Διατάζει δε τον Αυγουστή να βγάλει έξω το νεκρό Αυξεντίου και απειλεί με θάνατο. Εισέρχεται ο Αυγουστής στο κρησφύγετο. Αφηγείται ο ίδιος:

Ο θρυλικός Γρηγόρης Αυξεντίου, ο αγαπημένος μας Μάστρος ήταν νεκρός ξαπλωμένος ανάσκελα. Το αριστερό του χέρι ήταν υψωμένο και από τη μέση και πάνω είχε γίνει κάρβουνο. Το άλλο σώμα καιγόταν. Ήταν τόσο ζεστό που κήκα μόλις τον

άγγιξα. Οι στρατιώτες μου φώναζαν να τον σύρω έξω. Δεν με πίστευαν όταν τους έλεγα πως είναι νεκρός.

Ήταν αδύνατο να παραδεχτούν πως πέθανε. Για να πεισθούν πως είναι νεκρός αφαιρέσανε μια μεγάλη πέτρα από το στόμιο του κρησφύγετου οπότε φάνηκε ο Αυξεντίου νεκρός.

Ώρα 2 μ.μ. της 3ης Μαρτίου 1957.

Έτσι έφυγε ο ήρωας Αυξεντίου. Το καρβουνιασμένο του σώμα τάφηκε στις 4 Μαρτίου στις Κεντρικές Φυλακές Λευκωσίας.

**Άναδημοσίευση από:
www.impantokratoros.gr**